

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВА РОБОТА

для участі у Всеукраїнському конкурсі студентських та наукових робіт з гуманітарних наук (спеціальність 18 переклад)

Тема: Відтворення прагмастилістичних особливостей політичної промови

Шифр роботи: «Переклад промов»

2020-2021 н.р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Прагматичні та лінгвостилістичні особливості промов політичних лідерів	6
1.1. Загальна характеристика політичних промов	6
1.2. Прагматична інтенція політичних виступів	7
1.3.Лінгвостилістичні ознаки політичних промов.....	9
Розділ 2. Специфіка перекладу промов американських політичних лідерів українською мовою	11
2.1. Відтворення лінгвостилістичного оформлення політичних текстів ..	12
2.2. Інтерпретація прагматистилістичних аспектів політичних промов	15
Висновки	22
Список використаних джерел.....	25
Додатки.....	27
Додаток А.....	28
Додаток Б	29
Додаток В.....	33
Додаток Г	34
Додаток Ґ.....	42
Додаток Д.....	43
Додаток Е	58

ВСТУП

Ораторське мистецтво, тобто досконале вміння говорити до групи людей, зародилось у Стародавній Греції. З розвитком соціально-політичного устрою змінювались та вдосконалювались різновиди публічних виступів залежно від освітнього рівня слухачів, ступеню важливості події та інших факторів. Результатом цього стала поява політичної промови як форми спілкування політичних діячів з народом. Сьогодні написання промови для публічного виступу є завданням окремих спеціалізованих підрозділів у штабах політиків. Прагматична інтенція залишилася незмінною, проте осучаснилась згідно з вимогами часу. Вона постає головним елементом у створенні тексту промови.

Актуальність обраної теми полягає у зростаючій зацікавленості політичним дискурсом та потребі у дієвому алгоритмі його перекладу українською мовою. **Метою** роботи є дослідження інавгураційних промов президентів США та їх перекладів українською мовою для визначення найчастотніших лексико-стилістичних та прагматичних засобів, а також способів їх перекладу.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**: з'ясувати інтенцію мовця, подану у тексті промови відповідно до різновиду промови; визначити лінгвостилістичні ознаки політичного дискурсу; дослідити способи відтворення лінгвостилістичного та прагматичного наповнення політичних промов президентів США українською мовою.

Об'єктом роботи є лінгвостилістичні засоби вираження прагматичної інтенції у політичних виступах лідерів США. **Предметом** дослідження – прийоми та способи відтворення лінгвостилістичного та прагматичного наповнення політичних промов президентів США українською мовою.

Матеріалом дослідження слугував корпус інавгураційних промов президентів США (загальною кількістю – 50) та їх переклади українською мовою з прикладами вживання лексичних та граматичних конструкцій, в

яких застосовуються експресивні прийоми та стилістичні засоби з метою встановлення діалогу з публікою та висловлення своєї президентської позиції, а також з метою впливу на аудиторію.

Методика дослідження зумовлена метою і завданнями роботи та має комплексний характер, який полягає у застосуванні як *загальнонаукових* (аналіз, синтез, індукція, дедукція, спостереження, узагальнення), так і *філологічних* та *власне перекладознавчих* методів аналізу: *дефінітивний метод* для надання визначення основних понять дослідження; *метод контент-аналізу* для виокремлення характерних рис англomовної публіцистичної літератури; *перекладознавчо-зіставний метод* аналізу оригіналів і перекладів – для виявлення перекладацьких труднощів і способів їх подолання; *deskриптивний* – для висвітлення результатів дослідження, особливостей, типових труднощів та проблем відтворення жанрових особливостей у перекладі; *лінгвостилістичний аналіз* – для встановлення спільних і відмінних лінгвостилістичних засобів оригіналу й перекладу; *метод суцільної вибірки* – для створення корпусу фактичного матеріалу; *комунікативно-прагматичний аналіз* тексту – для виявлення вихідного комунікативного наміру та прагматичних інтенцій тексту; *інтерпретаційний аналіз* – для розуміння імпліцитних смислів. Крім того, в роботі було використано *семантико-стилістичний метод*, який дозволяє встановити порушення мовних норм, що є джерелом виникнення імпліцитних смислів. Для підтвердження об'єктивності одержаних результатів послуговуємося методом *кількісних підрахунків*.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що її результати узагальнюють та доповнюють наукові знання про лексичне наповнення та прагматичну інтенцію політичних промов, що може слугувати основою для подальших досліджень у цій галузі.

Практичне значення роботи визначається можливістю використання результатів дослідження у подальших розвідках дискурсного континууму.

Апробація результатів дослідження здійснена на XIX Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Політ. Сучасні проблеми науки» (м. Київ).

Публікації. Основні теоретичні положення наукової роботи викладені у трьох публікаціях, зокрема: 1) Diana Maliuk. Stylistic Means of Intention Representing in Speeches of U.S. Political Leaders: *Issues of modern philology in the context of the interaction of languages and cultures*: International scientific and practical conference. Internship proceedings, December 27–28, 2019. Venice, Italy. P. 153-157; 2) Diana Maliuk. Stylistic Devices in Inaugural Speeches of the U.S. Presidents. *ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: тези доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і студентів*. Національний авіаційний університет. К.: НАУ, 2020. Т 1. С. 46-48; 3) Малюк Д.С. Прагматичні та лінгвістичні особливості промов політичних лідерів. *Priority directions of science and technology development*. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference (24-26 January 2021). SPC – Sci-conf.com.ua. Kyiv, Ukraine. 2021. С. 1249-1255. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-priority-directions-of-science-and-technology-development-24-26-yanvary-2021-goda-kiev-ukraina-arhiv/>.

Подана нижче робота пояснює прагматичні та стилістичні особливості політичних промов, а також їхній взаємозв'язок. Розглядається поняття політичної промови, роль переконання та важливість досягнення його в процесі виголошення промови. Перелічуються художні засоби, що сприяють інтенції політиків. Крім цього, досліджуються найактуальніші перекладацькі трансформації, що дозволяють адекватно перекласти англомовні політичні промови українською.

РОЗДІЛ 1

ПРАГМАТИЧНІ ТА ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОМОВ ПОЛІТИЧНИХ ЛІДЕРІВ

1.1. Загальна характеристика політичних промов

Під терміном «політика» розуміється впровадження зводу законів, що постулюють ті чи інші правила життя суспільства. Проте, основним засобом ведення ефективної політики з боку депутатів є політичні промови. Політична промова – це заздалегідь підготовлений гострополітичний виступ із позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуванням, конкретними фактами, з накресленими планами, перспективою політичних змін [5, с. 4]. Німецький дослідник Д. Грісвеле пропонує модель, на якій зображені основні відносини між цими складовими, що становлять базову структуру процесу промови (див. Додаток А). З допомогою цієї моделі можна прослідкувати залежність між елементами у процесі відтворення політичної промови.

Тисячолітня практика виголошення політичних промов дає можливість класифікувати їх на такі різновиди: парламентські промови, передвиборчі промови, партійні, міжнародні промови, вітальні промови, святкові промови, мітингові промови. Проте, усі подані вище різновиди об'єднує те, що текст будь-якої промови має бути написаний в публіцистичному стилі, тобто відрізнитись логічністю, експресивністю, образністю, широким використанням професійної політичної термінології та частим вживанням «високих слів» й фразеологічних одиниць.

Є очевидним факт, що всі можливі засоби, які наявні у розпорядженні політика, мають бути спрямовані на переконання та отримання прихильності від слухачів, найчастіше – народу. До таких засобів належать мовне наповнення, позамовна ситуація, вибір часового проміжку, взаємне ставлення, дистанція та навіть вибір одягу. У цій роботі ми розглядаємо саме першу складову, тобто лексичне обрамлення поданої політиком думки. О. Падалка у своїй роботі зауважує, що зміст політичної промови повинен бути

сприйнятливим, зрозумілим для соціуму та «своєю інформацією, і вербальним її втіленням має відповідати активній чи хоча б пасивній мовній компетенції загальної маси членів етнічного колективу» [6, с.67].

Написання політичної промови, або спічрайтинг, це підготовка текстів для усних виступів політика перед аудиторією, тобто громадянами певної держави, які є, здебільшого, потенційними виборцями. Цей процес є багатограним та трудомістким, адже вимагає опрацювання десятків джерел, перевірки фактів, дотримання мовного етикету. Важливо вивчити кілька факторів, такі як цільова аудиторія, технічні засоби, місце і час виступу оратора. Справа в тому, що від віку цільової аудиторії, їх соціального статусу та багатьох інших характеристик залежить вибір відповідних слів і стилю викладу [3, с. 46 – 47].

Отже, мистецтво підготовки та виголошення промов у політичній сфері має суттєве значення для створення конкретного образу оратора та ведення успішної політики за підтримки мас. Для отримання вдалої промови, що спрямована на результат, необхідно опрацювати велику кількість інформації та врахувати різноманітні фактори. Серед найголовніших: соціальний рівень слухачів, їхні потреби, часовий проміжок та необхідність встановлення взаємного контакту.

1.2. Прагматична інтенція політичних виступів

Іntenція – намір, усвідомлена воля до якоїсь дії, мета діяння, прагнення, мотив, що має конкретний план досягнення цілі. Аналізуючи політичні промови, з легкістю можна прослідкувати їхню основну функцію та мету – вплив на слухачів, переконання у своїй позиції, отримання прихильності [12]. Під прагматичним аспектом промов також розуміється певний зв'язок між оратором та слухачами, що утворюється під впливом дій та слів першого, адже це не лише процес викладу проблеми політиком, а двостороння взаємодія. Саме загальне оформлення промови, а не сухі факти створюють певний образ політика, за яким його розпізнають серед інших. У

цьому полягає специфіка мовленнєвого впливу політичного дискурсу: публічні особи у своїх промовах не просто намагаються передати інформацію, вони спрямовують увесь мовний потенціал на передачу ідеології, а отже, передають світовідчуття, переконання, погляди [9]. Часто політики стимулюють суспільну активність, намагаючись створити певний емоційний стан реципієнта, настрої. Це об'єднує аудиторію навколо певної політичної групи й виокремлює її серед інших політичних угруповань. В історії є випадки, коли політичні виступи були настільки експресивно-яскраві й влучні, що й самі змінили хід справ. Пропонуємо розглянути інтенцію передвиборчих промов, які так чи так корелюють з інавгураційними.

Передвиборчі промови є найбільш поширеними та таргетованими. Політики звертаються до такого різновиду виступів задля залучення якомога більшої кількості населення на свій бік, утримання влади у період активної агітації перед виборами. Основне правило таких звернень до публіки – згадати те, що громадяни хочуть почути, тому необхідно проаналізувати ситуацію в країні, переваги та недоліки діючої влади. Оформити це необхідно у межах трьох постулатів – ясність, лаконічність та достовірність. Чіткі лозунги та тези запам'ятовуються слухачам та впливають на майбутній вибір [1, с. 34]. Виголошуючи промови, політики намагаються продемонструвати свою близькість до народу, занепокоєння загальнонаціональними проблемами та готовність їх вирішувати. Саме за рахунок правильно обраної стратегії і тактик комунікації багатозначність мовних одиниць набуває прагматичної однозначності у висловлюванні [6, с. 66 – 67].

Таким чином, прагматична інтенція політичних промов чітко прослідковується у всіх її різновидах. Незалежно від заходу основними функціями політичного дискурсу є: маніпулятивна; функція переконання; інформативна; аргументативна; створення переконливої картини кращого майбутнього, привернення уваги, заручення підтримкою, заклик до дій. За

допомогою майстерної роботи спічрайтерів ці мотиви не видаються очевидними порівняно з положеннями про зміни, єдність та налагодження роботи державного апарату. маніпулятивна; функція переконання; інформативна; аргументативна; створення переконливої картини кращого майбутнього, привернення уваги, заручення підтримкою, заклик до дій.

1.3.Лінгвостилістичні ознаки політичних промов

Політичний дискурс трактується як інституційне спілкування, яке використовує певну систему професійно-орієнтованих знаків, тобто характеризується власною субмовою. За характером подачі промови, образності та лексичного наповнення політичні промови відносять до публіцистичного стилю мовлення, що відрізняється властивою йому суспільно-політичною лексикою, емоційно забарвленими словами, риторичними запитаннями, вигуками, повторами.

Характерними рисами політичного дискурсу на лексичному рівні мови є широке використання політичної термінології та книжних слів. Наприклад: *to affirm the promise, a vision, an allegiance, heterogeneous; реіндустріалізація економіки, узурпація влади, антикорупційний пакт, фундамент суспільної довіри*. Також можна спостерігати наявність мовних кліше та штампів: *to bear in mind, to sum up the above-said; настав час змін, хвилина мовчання*. Мова політичних текстів у лексичному плані зазвичай суха внаслідок використання вищезгаданих численних кліше, фраз і штампів та абстрактна з високим рівнем узагальненості за рахунок насиченості складними словами та словами з абстрактним значенням. Текстам політичних промов притаманне використання власних імен, точних дат та чисел. Крім того, для політичної мови типовим явищем є наявність загальноприйнятих аббревіатур та скорочень, як-от: *G8, USA, WMD; ЄС, Кабмін, підприємства ВПК, ОБСЄ* [4, с. 68].

Проаналізувавши тексти політичних промов на предмет найвживаних стилістичних засобів, можна виділити метафору, особливо військової та

медичної тематики. Наприклад, у промові колишнього прем'єр-міністра Британії Маргарет Тетчер зустрічаємо: “the war between Iran and Iraq is the latest symptom of a deep malady”, “road to recovery”; “barricade of obstacles”. У промовах інших політиків наводяться такі метафори військового характеру - “phoney war”, “war on terror”, “the lines of attack”, “to stand against”, “burdens on the shoulders of our soldiers” [8, с.330].

Тема війни є актуальною в сучасному українському політичному дискурсі, тому, крім новин військового характеру, що відносяться до стилю мовлення ЗМІ, ми відокремлюємо ще й політичні метафори військового спрямування. Наприклад: «дострокові вибори роз'єднують політичні сили, бо відбувається політичне протистояння, політична війна, боротьба за кожен відсоток». Риторика політичних діячів включає «оголошення війни» багатьом соціальним проблемам: бідності, безробіттю, хабарництву. Метафора війни може бути корисною як потужний інструмент для виправдання політичних курсів: вона висвітлює нову соціальну політику, перетворює її на пріоритет, позначає офіційну прив'язаність до причини, через яку вона існує. Ця метафора несе у собі очікування, що ворога можна побороти. Проте, оголошення війни соціальним негараздам створює нереалістичні, недосяжні очікування повної перемоги. І коли тотальна перемога не матеріалізується, – що як правило і відбувається, – політичний курс атакується як такий, що призвів до поразки [7, с.19 – 20].

Звичним фактом є використання політиками у своїх промовах цитат та виразів відомих людей, посилянь на них. Так, в інавгураційній промові Петра Порошенка фігурують такі приклади: *«Ми, українці, «живий вогник у сім'ї європейських народів і діяльні співробітники європейської цивілізаційної праці».* Так казав Іван Франко. Барак Обама на початку своєї інавгураційної промови посиляється на Декларацію незалежності США як найзначущіший документ для усіх громадян держави та для нього особисто. Такі

американські президенти як Лінкольн, Франклін Делано Рузвельт та Джон Кеннеді особливо часто вживали відомі прислів'я у текстах своїх промов.

У політичних промовах часто фігурують фразеологічні стійкі вирази. Наприклад, *to take something for granted, to go hand in hand; поставити жюрний хрест, пасти задніх, тримати порох сухим*. Особливу увагу привертають до себе новоутворення в лексиці політичного дискурсу. Наукові дослідження політичних процесів та тенденцій передбачають появу нових відкриттів, уведення нових понять та термінології. Парадокс політичних неологізмів полягає в тому, що, незважаючи на новизну ідеї, вони мають бути зрозумілими та впізнаваними. Тому у політичному красномовстві фігурує багато мовних нововведень, запропонованих політиками. Наприклад, *unipolarity, environmentalism, player; кіборги, атовці, євроінтеграція*. Політичні діячі широко використовують евфемізми, які є необхідними для безконфліктної, ефективної комунікації. Наприклад, використання таких політичних евфемізмів як *undernourishment – недоїдання* замість *starvation – голод; the building up of labour reserves – нарощування трудових ресурсів* замість *unemployment – безробіття*, дозволяє повністю завуалювати незручні для публікації факти [6, с.65].

Підсумовуючи, варто підкреслити, що політична промова це специфічний вид виступів, тому що головною його метою є залучення та переконання аудиторії і всі можливі деталі мають бути враховані під час підготування та виголошення промови. Політичні діячі разом зі своїми спічрайтерами складають текст, опрацювавши десятки джерел та врахувавши екстралінгвістичні обставини. Кожен з різновидів промови формується на основі конкретних завдань та планів. Проте, основні мовні особливості включають в себе термінологічні кліше, метафори, цитати, авторські неологізми та евфемізми.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ПРОМОВ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ЛІДЕРІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

2.1. Відтворення лінгвостилістичного оформлення політичних текстів

Політичні промови американських лідерів мають велике значення та вплив не лише на народ США, але й на жителів інших країн по всьому світу. Тому постає необхідність в адекватному їх перекладі. Відтворення лінгвістичного наповнення, тобто слів, словосполучень, підрядних речень та зв'язків між ними, типу речення та інших його особливостей, полягає у застосуванні численних прийомів перекладу.

Перекладацькі трансформації, які вважаються прийомами перекладу, є інструментом перекладача для досягнення якісного та рівноцінного оригіналові перекладу. Відомий перекладознавець В.Н. Комісаров виокремлює три види трансформацій: лексичні, граматичні та лексико-граматичні [4, с. 103]. Як свідчить аналіз фактичного матеріалу, при перекладі політичних промовах найпоширенішими є такі лексичні трансформації, як транскодування та калькування, а також граматичні – додавання й заміна частин мови. Менш вживаними виявлено використання лексико-граматичних трансформацій, які представлені лише антонімічним перекладом. Пропонуємо розглянути приклади вживання згаданих трансформацій при перекладі інавгураційних промов президентів США.

Відомо, що транскодування є найшвидшим способом утворення неологізмів. Цей прийом полягає в безперекладному вживанні іноземного слова, коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу [2, с. 91]. Так, у другій інавгураційній промові Білла Клінтона серед інших зустрічаються такі приклади транскодування:

...a moment that will define our course and our character for decades to come [9]. – ...і цей момент визначатиме наш курс та нашу роль впродовж майбутніх десятиліть [10, с. 132].

Наступним прийомом перекладу є калькування, тобто заміна складових частин слова чи словосполучення прямими відповідниками у мові перекладу [2, с. 91]. Ставлення науковців до явища калькування є суперечливим, адже одні з них вважають це слабкістю, нездатністю перекладача влучно передати сенс засобами рідної мови, а інші – засобом збагачення словникового складу мови. У перекладі політичних промов, як і в інших типах текстів, калькування є «методом найменшого спротиву», адже наявна калька в українській мові може з легкістю передати суть відповідної одиниці мови оригіналу. Нижче поданий приклад калькування при перекладі висловів з першої інавгураційної промови Річарда Ніксона:

...my fellow Americans--and my fellow citizens of the world community [9]! – ...мої співвітчизники американці та мої співгромадяни світового товариства! [10, с. 117].

Можна стверджувати, що калькування є найпростішим та найпоширенішим прийомом, яким користуються фахівці при перекладі політичних промов, адже більшість слів та словосполучень є усталеними універсалізмами. Українська мова є сприйнятливою до новоутворень у мові, тому калькування рідко призводить до порушення норм вживаності.

Часто зустрічаються випадки й застосування граматичних трансформацій при перекладі, коли фахівець коригує оригінал згідно норм цільової мови. Так перекладачі застосовують прийом додавання за потреби ширшого пояснення певного поняття чи розвитку думки, що може бути малозрозумілою україномовній аудиторії. Нижче поданий приклад додавання при перекладі другої інавгураційної промови Білла Клінтона:

Our streets are safer, and record numbers of our fellow citizens have moved from welfare to work [9]. – ...наші вулиці стали безпечнішими, а рекордна

кількість наших співгромадян змінила соціальну допомогу на робочі місця [10, с. 132].

Перекладацька трансформація, що полягає в заміні частин мови є поширеною у різноманітних стилях та жанрах текстів. Зважаючи на граматичні особливості та відмінності двох мов, такий прийом важливий для адекватного перекладу відповідно до нормами цільової мови. При перекладі другої інавгураційної промови Джорджа Буша-молодшого був використаний прийом заміни частин мови у наступному реченні:

Not because history runs on the wheels of inevitability; it is human choices that move events [9]. – *Не тому, що історія невмолимо котиться вперед: бо її рушієм є людський вибір* [10, с. 137].

Серед лексико-граматичних трансформацій виділяємо лише частотно вживаний антонімічний переклад. Останній є прикладом комплексної трансформації, у якій одночасно здійснюються модифікації лексичної та синтаксичної структур. Проаналізувавши першу інавгураційну промову Барака Обами, ми виділили наступний приклад застосування антонімічного перекладу:

For as much as government can do and must do,...[9]. – *Бо, скільки б не робив і не мусив зробити уряд,...*[10, с. 140]

Підсумовуючи, можна зазначити, при перекладі промов американських політичних лідерів фахівці послуговуються не великим арсеналом перекладацьких трансформацій, адже намагаються донести думку, подану мовою оригіналу, зберігаючи її первинний смисл та форму. Проте такий переклад не завжди можливий, адже системи англійської та української мов розрізняються у певних аспектах, тому перекладач має знаходити альтернативні способи передачі тексту. Найпоширенішою трансформацією серед п'яти згаданих вище є калькування, адже терміни та вирази, вжиті політиками у текстах їхніх промов, мають словникові відповідники у мові перекладу та не становлять труднощів при виборі еквіваленту. Досить

поширеними є також транскодування й заміна частин мови, що допомагають досягти адекватності перекладу. Також нерідко трапляються такі трансформації як додавання та антонімічний переклад, за допомогою яких перекладач редагує оригінал стосовно норм мови перекладу.

2.2. Інтерпретація прагмастилістичних аспектів політичних промов

Одним з важливих компонентів авторської стратегії та функцій мовленнєвого повідомлення є експресивність, тобто таку властивість тексту, яка передає зміст з підвищеною інтенсивністю [1, с. 112]. Так, Л. П. Єфімов називає експресивними засобами такі фонетичні, лексичні, морфологічні та синтаксичні одиниці та форми, що підсилюють емоції у мовленні. До фонетичних він відносить висоту, мелодійність голосу, наголос, паузи, шепіт, наспівування. Морфологічні засоби включають емоційно забарвлені афікси, підсилювальні частки, займенники, вигуки. До лексичних засобів належать епітети, поетизми, архаїзми, сленгізми, вульгаризми. Низка експресивних синонімів, що використовуються в одному висловлюванні, утворює ефект клімаксу [3, с. 11 – 12]. Експресивні граматичні конструкції утворюють синтаксичний рівень експресивних засобів. Ю.В. Павловська відносить до них інверсію, конструкцію з використанням ступенів порівняння прикметників та прислівників і заперечні конструкції [13].

Розпочнемо аналіз перекладу експресивних засобів політичних промов українською мовою на прагматичному рівні з морфологічних засобів. У своїй другій інавгураційній промові 2013 року Барак Обама використовував окремі з них. Пропонуємо приклад речення з інавгураційної промови Джорджа Буша з перекладом:

To my friends, and, yes, I do mean friends—in the loyal opposition... [9]. –
 Моїм друзям — так, я справді вважаю їх своїми друзями — в лояльній
 опозиції... [10, с. 128]

У цьому реченні допоміжне дієслово *do* мало другорядну функцію – інтенсифікацію наступного смислового дієслова, яку перекладач відтворив додаванням частки *справді*, що ніби утверджує сказане.

Задля досягнення не лише експресивності, а й красномовності, у політичних виступах використовуються стилістичні засоби, які, в свою чергу, поділяються на тропи та синтаксичні фігури. Пропонуємо розглянути вживання та способи перекладу цих засобів у політичних промовах американських президентів.

Тропи – це прийоми виразності, що реалізуються на рівні слова чи словосполучення. До таких, що вживаються у політичних промовах, відноситься епітет, порівняння, метафора, метонімія, гіпербола, іронія. Нижче ми розглянемо випадки вживання цих тропів. Серед лексичних засобів найтипівішими є епітети, якими вдається підкреслити певний факт чи ситуацію. Розглянемо приклади речень з першої інавгураційної промови американського президента Рональда Рейгана:

To a few of us here today this is a solemn and most momentous occasion, and yet in the history of our nation it is a commonplace occurrence [9]. – *Для тих нечисленних, що зібралися тут сьогодні, це урочистий і вкрай важливий момент; однак в історії нашої країни це — цілком звичайна подія* [10, с. 126].

Приклад ілюструє, що зазвичай, епітети перекладаються за допомогою еквіваленту в цільовій мові або одного із словникових відповідників. З-поміж трьох вжитих прикметників два відносяться до піднесеної лексики, що личить рівню заходу. Українською мовою прикметник *solemn* було перекладено за допомогою прямого словникового еквіваленту, а прикметники *the most momentous* та *commonplace* за допомогою додавання уточнюючого прислівника.

До лексико-синтаксичних засобів відноситься ефект клімаксу в мовленні, що досягається низкою ритмічних однорідних членів речення. В інавгураційній промові Джона Кеннеді зустрічається таке речення:

Together let us explore the stars, conquer the deserts, eradicate disease, tap the ocean depths and encourage the arts and commerce [9]. – Разом будемо досліджувати зірки, упокорювати пустелі, викорінювати хвороби, вимірювати океанські глибини, заохочувати мистецтво й торгівлю [10, с. 110].

У цьому досить короткому реченні президент вжив п'ять присудків, чим підсилив сенс сказаного та досяг кульмінації своєї промови, що було відповідно відтворено у перекладі використанням однорідних присудків з «ефектом клімаксу».

На суто синтаксичному рівні експресивних засобів виділяють експресивні граматичні конструкції. Розглянемо найуживаніший засіб – інверсію. У зазначеній вище промові Джона Кеннеді знаходимо наступні рядки:

Nor will it be finished in the first one thousand days... [9]. – Не завершити цього ні за першу тисячу днів... [10, с. 110].

У тексті політичної промови інверсія сприяє наголошенню на проблемі чи ситуації в країні, на що, на жаль, не звернув автор перекладу, а тому, на нашу думку, це призводить до перенесенні акцентів та некоректному відтворенні логічного центру.

Метафора вважається найпоширенішим художнім засобом у політичних промовах, оскільки перенесення понять на основі схожості є цікавими вкрапленнями у текст. У другій інавгураційній промові Рональда Рейгана налічується чимало метафор, наприклад:

...for the first time in history, government, the people said, was not our master, it is our servant [9]. – ...вперше в історії, люди заявили, що уряд – це не володар, а наш слуга [10, с. 125].

В усіх випадках метафори були перекладені українською мовою прийомом калькування, тому що всі використані поняття були універсальними та не порушували норм мови перекладу.

Також зустрічається близький до метафори троп – метонімія, тобто перенесення значення на основі суміжності. Пропонуємо звернути увагу на такі приклади метонімії, знайдені у першій інавгураційній промові Річарді Ніксона:

Eight years from now America will celebrate its 200th anniversary as a nation [9]. – *Через вісім років Америка святкуватиме свою двохсоту річницю як нація* [10, с. 117].

...since I first came to this Capital as a freshman Congressman,... [9]. – *...як я вперше приїхав до нашої столиці як конгресмен-новачок,...* [10, с. 117].

Подані приклади свідчать, що найпоширенішими у політичних промовах є випадки, де метонімізується назва країни чи столиці або одна з гілок влади, що, відповідно, відтворено у перекладі.

Окрім тропів, промови політичних діячів урізноманітнюють також стилістичні фігури, тобто особливі структури, що відхиляються від звичайного синтаксичного типу й надають оригінальної форми задля образного вираження думок людини. У політичних промовах найпоширенішими є анафора, епіфора, інверсія, риторичні питання, антитеза, паралельні конструкції.

Анафора, тобто єдинопочаток, є постійним елементом промов політиків. З її допомогою вони розвивають хід думок, підсилюють її значення, надають темпу промові та краще сприймаються слухачами. Барака Обама можна безсумнівно назвати любителем анафори, адже проаналізувавши лише одну його промову, а саме першу інавгураційну промову, ми знайшли 7 випадків вживання цієї фігури. Нижче подані деякі з них:

For us, they packed up their few worldly possessions and traveled across oceans in search of a new life. For us, they toiled in sweatshops and settled the West; endured the lash of the whip and plowed the hard earth. For us, they fought and died, in places like Concord and Gettysburg; Normandy and Khe Sahn [9].

Заради нас збирали вони свої скромні пожитки та подорожували через океан у пошуках нового життя. Заради нас тяжко працювали вони в майстернях та оселялися на Заході, терпіли удари батога та обробляли невіддатливу землю.

Заради нас вони билися і помирали в таких місцях, як Конкорд та Геттісберг, Нормандія та Кхесань [10, с.140].

On this day, we gather because we have chosen hope over fear, unity of purpose over conflict and discord. On this day, we come to proclaim an end to the petty grievances and false promises, ...[9]

Цього дня ми гуртуємося, бо обрали надію, а не страх, єдність мети, а не конфлікти й чвари. Цього дня ми прийшли сюди, щоб оголосити про кінець дріб'язковим образам та фальшивим обіцянкам, ...[10, с.140]

У двох вищенаведених прикладах українською мовою анафору було перекладено дослівно зі збереженням внутрішньосинтаксичної структури висловів.

Одночасно спорідненим та протилежним до анафори є епіфора, що називається також єдинокінець та проявляється у повторенні слова чи виразу наприкінці двох та більше послідовних речень чи підрядних його частин. Найчастіше епіфора підкреслює об'єкт чи атрибутивні члени речення, але нерідко і непоширені речення. Провівши аналогію з анафорою, варто помітити, що епіфора інтенсифікує певну частину виступу, що сприймається як найвища його точка та найважливіша як для політика, так і для народу. Нижче наведені приклади епіфори у першій інавгураційній промові Барака Обама:

Our challenges may be new. The instruments with which we meet them may be new [9].

Перед нами можуть постати нові проблеми. Інструменти для їх подолання теж можуть бути новими і досі не баченими [10, с.140].

В українському перекладі епіфори не спостерігається, адже перекладач підлаштовував оригінал згідно з лексичними нормами української мови, тому пряму передачу слів зберегти не вдалось, проте він зумів чітко і вдало передати суть епіфори в оригіналі, підсиливши ці рядки додаванням синонімічної фрази «і досі небаченими».

Риторичні запитання, тобто такі запитання, які ставляться не для отримання відповіді, а задля досягнення впливу, є невід'ємною частиною політичної промови. Проаналізувавши інавгураційні промови Білла Клінтона, бачимо, що він часто апелює до риторичних звернень. Поглянемо на такий приклад:

My fellow Americans, as we look back at this remarkable century, we may ask, can we hope not just to follow but even to surpass the achievements of the 20th century in America and to avoid the awful bloodshed that stained its legacy? [9]. – Пригадуючи наше визначне сторіччя, ми питаємо себе: чи зможемо ми не лише повторити, а навіть перевершити досягнення Америки у столітті двадцятому і уникнути того жахливого кровопролиття, яке заплямувало її спадщину? [10, с. 132].

У цьому прикладі перекладач вдався до кількох трансформацій, аби влучно передати сенс та відтінок запитання. У другій інавгураційній промові Рональда Рейгана звучить відоме в усіх прошарках суспільства риторичне питання, яке перекладач вирішив передати дослівно:

If not us, who? And if not now, when? [9]. – Якщо не ми, то хто? І якщо не тепер, то коли? [10, с. 126].

Останні три президенти США, включно з діючим нині, уникають цього художнього засобу. Маємо підстави замислитись про майбутню перспективу риторичних запитань, їхню доречність та стильову приналежність.

Ще одним часто вживаним художнім засобом є антитеза. В її основі лежить єдність протилежностей, діалектичний розвиток яких йде за законом заперечення заперечень, що дозволяє розширити межі людського мислення,

розкриває новий простір пізнання. Прийом протиставлення слугує способом актуалізації змістово-оціночних елементів мовлення, що підсилює ефект психологічного дії на слухача. Прихильником антитези можна назвати Барака Обаму, який часто у своїх промовах наголошує на можливих протиріччях, протиславленнях. Нижче подані цитати його першої інавгураційної промови, що містять цей художній засіб:

...that fidelity to our founding principles requires new responses to new challenges; that preserving our individual freedoms ultimately requires collective action. Now, more than ever, we must do these things together, as one nation and one people [9].

Відданість нашим основоположним принципам зустрінеться з новими відповідями на нові виклики; в кінцевому результаті збереження наших індивідуальних свобод поступиться колективним діям. Сьогодні, сильніше ніж будь-коли, ми маємо об'єднатись як одна нація та один народ [10, с.140].

Цей приклад був перекладений дослівно з врахуванням особливостей та норм цільової мови.

Паралельні конструкції, або паралелізм, це художній засіб, за допомогою якого можна виразити одразу декілька ідей у послідовності тотожних структур. Політики використовують цей засіб, аби привернути увагу до конкретної частини їхньої промови та виділити її серед інших промов. Це допомагає підкреслити те що, згадані проблеми є однаково важливими та додати симетрії й ритму до виступу. Вивчивши матеріал першої інавгураційної промови Барака Обами, нижче наводимо приклади паралельних конструкцій, згаданих в ній:

Our workers are no less productive than when this crisis began. Our minds are no less inventive, our goods and services no less needed than they were last week or last month or last year. Our capacity remains undiminished [9].

Наші робітники не стали трудитися менш продуктивно відтоді, як почалася криза. Наші голови не стали менш винахідливими, а наші товари – менш потрібними, аніж вони були минулого тижня, минулого місяця чи минулого року. Наш творчий потенціал не змінився [10, с.140].

У перекладі паралельні конструкції зберігаються, адже вони не суперечать українському мовленнєвому дискурсу, проте відбулися лексичні та граматичні трансформації.

Отож, для досягнення впливу та встановлення позитивного діалогу з публікою президенти США використовували у текстах своїх інавгураційних промов численні експресивні прийоми та художні засоби. Нажаль, через обмежений об'єм роботи, ми не маємо змоги детально проаналізувати способи перекладу прагмастилістичних засобів політичних промов лідерів США, тому схематично зупинилися лише на окремих з них.

ВИСНОВКИ

Політичне мовлення є різноплановим, тематичним та орієнтованим на слухача. Роботу присвячено дослідженню перекладу політичної промови як форми звертання політичного діяча до народу з метою встановлення діалогу та досягнення поставлених цілей. Відповідно до мети та завдань дослідження, ми дійшли таких висновків:

1. Політична промова – це заздалегідь підготовлений текст, за допомогою якого політик звертається до народу та встановлює з ним комунікативний контакт. Залежно від заходу чи способу реалізації промови поділяються на різновиди, кожен з яких має характерне лексичне наповнення та кінцеву мету.

Прагматична інтенція політичних промов відіграє основну роль при написанні тексту промови. Мета виступу варіюється залежно від заходу чи аудиторії. Найпопулярнішим різновидом є передвиборчі промови, метою яких є заручення підтримкою аудиторії, встановлення довірливого контакту та агітація.

2. Задля досягнення образності мови під час написання політичних промов широко використовуються такі стилістичні засоби, як тропи та стилістичні фігури. Серед перших було виокремлено порівняння, метафору, метонімію, гіперболу та іронію як такі, що зустрічаються найчастіше. У той час, як поміж стилістичних фігур варто виділили анафору, епіфору, риторичні запитання, антитезу та паралельні конструкції (кількісний аналіз застосування зазначених стилістичних засобів подано у Додатку Г).

Мовне наповнення політичних промов визначається формальністю та офіційністю заходу. Зазвичай, мова має бути логічною та структурованою, з широким використанням канцеляризмів, кліше, термінів, усталених фразеологізмів. Частим явищем є вживання метафор, власних назв, точних чисел та аббревіатур для подання конкретних даних.

З метою відтворення прагматичної інтенції під час написання текстів політичних промов використовуються різноманітні експресивні прийоми, що підсилюють емоції мовленні та сприяють кращому засвоєнню сказаного аудиторією, що засвідчено кількісним аналізом вибірки промов (див. Додаток В).

3. При перекладі політичних, а саме інавгураційних, промов президентів США українською мовою перекладачі послуговуються різними прийомами перекладу. Дуже часто оригінал передається дослівно, адже надзвичайно важливо зберегти суть сказаного. Проте для досягнення адекватності перекладу фахівцям необхідно використовувати численні перекладацькі трансформації.

Як показує аналіз матеріалу дослідження, серед лексичних трансформацій найчастотнішими були засвідчені випадки вживання калькування й транскодування, що є найбільш характерним для перекладу політичних промов. Аналіз фактичного матеріалу дозволяє стверджувати, що, найбільш чисельними серед граматичних трансформацій є застосування заміни частин мови та додавання, серед лексико-граматичних – антонімічний переклад, про що свідчить кількісний аналіз вибірки промов (див. Додаток Б).

Перспективи дослідження вбачаємо у вивченні процесів інтерпретації прихованих смислів і маніпулятивного впливу на адресата в перекладі текстів політичного, рекламного, медійного та інших дискурсів, на які припадає значна частка імпліцитної інформації. Перспективними напрямками дослідження можна назвати особливості відтворення імпліцитних смислів в усному перекладі офіційно-ділового дискурсу (переговорів, конференцій, ділових зустрічей, нарад тощо).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Наукові праці:

1. Глінка Н.В., Зайченко Ю. Експресивні засоби й стилістичні прийоми вираження експресивності та особливості їх перекладу. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. Серія: Філологія. Педагогіка. 2013. Вип.2. С. 34 – 39.
2. Гудманян А.Г., Сітко А.В., Єнчева Г.Г. Вступ до перекладознавства: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2017. 295 с.
3. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англїйської мови і дискурсивний аналіз. : навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2004. 240 с.
4. Лощенова І. Ф., Нікішина В.В. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер. : Філологічні науки*. 2014. Кн.3. С.102 – 105.
5. Нагорна Л.П. Полїтична мова і мовна полїтика: діапазон можливостей полїтичної лїнгвістики. К.: Світогляд, 2005. 315 с.
6. Падалка О. В. Полїтична промова та її просодичні характеристики. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 2012. № 6. С. 66 – 69.
7. Смирнова Ю. Л. Политический эвфемизм как составляющая языка СМИ в предвыборных кампаниях демократических стран. *Политическая лингвистика*, 2010. – Вып. 4 (34). – С. 163 –165.
8. Чорна О.О. Особливості функціонування метафори в політичному дискурсі сучасної публіцистики (на матеріалі української та чеської періодики). *Лїнгвістика і поетика тексту. Філологічні студії*. 2013. Вип. 9. С. 637-643.

Джерела ілюстративного матеріалу

9. The Presidency/Presidential speeches: веб-сайт. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches> (дата звернення: 15.12.2019).

10. Інавгураційні промови президентів США / за ред. Е. Прутнік, В. Тейлор. Х.: Фоліо, 2009. 142 с.

11. «Войовнича промова промова Трампа: повний текст» : веб-сайт. URL: <https://ua.112.ua/mnenie/voiovnycha-inavhuratsiina-promova-trampa-povnyi-tekst-366612.html> (дата звернення: 15.12.2019).

12. «Обама йде: 5 виступів президента, що надихають» : веб-сайт. URL: <http://tsn.ua/special-projects/obama/> (дата звернення: 15.12.2019).

Довідкова література

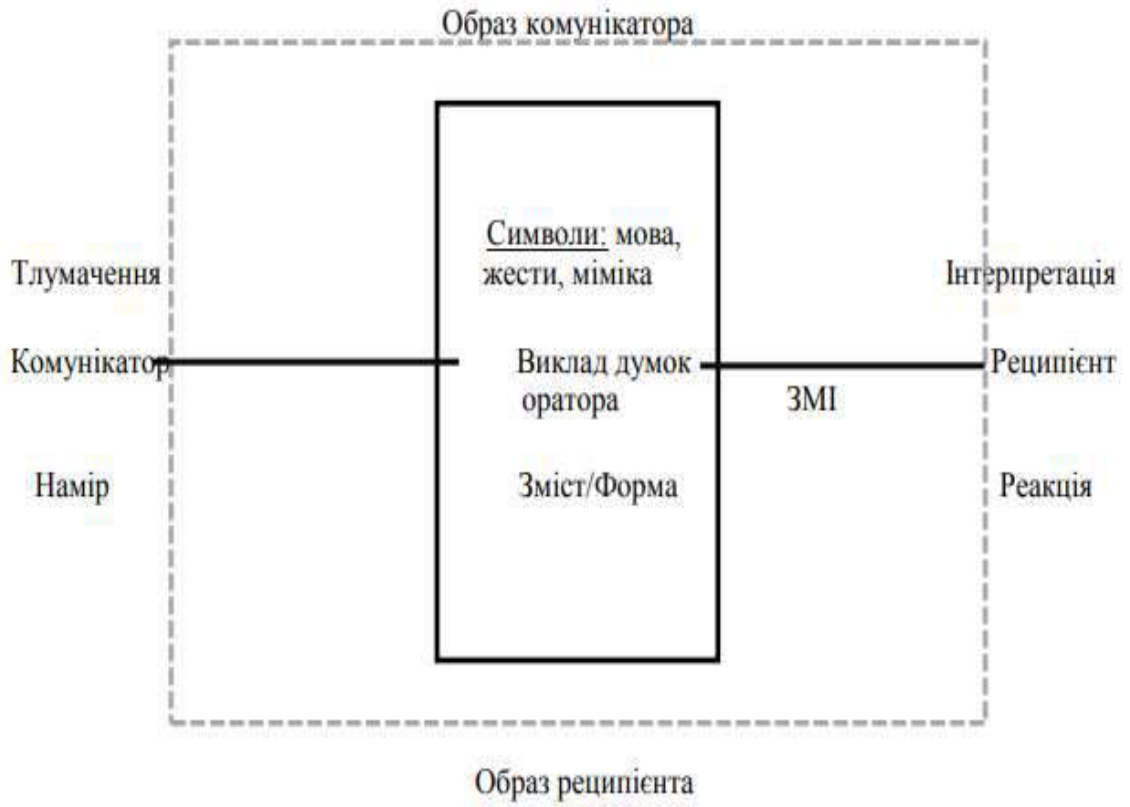
13. Словник української мови. *Академічний тлумачний словник*. URL: <http://sum.in.ua/s/intencija/komentari> (дата звернення: 15.12.2019).

14. Павловська В.Ю. Способи вираження емпізи та особливості її перекладу українською мовою (на матеріалі текстів різних стилів). *Филологические науки . Актуальные проблемы перевода.* – 2010. веб-сайт. URL: <http://visnyk.fl.kpi.ua/article/download/30030/26757> (дата звернення: 15.12.2019)

ДОДАТКИ

Додаток А

Модель структури процесу промови

Додаток Б

Таблиця, що демонструє вибірку прийомів перекладу промов президентів США

№	Інавгураційні промови президентів США	Прийом перекладу	
1.	<i>Перша інавгураційна промова 44 президента США Барака Обами, 20 січня 2009р.</i>	перекладу	
	To those who cling to power through corruption and deceit and the silencing of dissent, know that you are on the wrong side of history.	Тим, хто чіпляється за владу корупцією, обманом та придушенням незгодних, ми кажемо: знайте, що історія не на вашому боці.	Антонімічний переклад
	For as much as government can do and must do.	Бо, скільки б не робив і не мусив зробити уряд.	Антонімічний переклад
	In the face of our common dangers, in this winter of our hardship, let us remember these timeless words.	Перед лицем наших спільних небезпек, в цю зиму, сповнену тяжких випробувань, не забудьмо ці невідвладні часу слова.	Антонімічний переклад
	Forty-four Americans have now taken the presidential oath.	Уже сорок чотири американці принесли президентську присягу.	Калькування
	These are the indicators of crisis, subject to data and statistics.	Це — показники кризи, що підтверджують статистичні дані.	Калькування
	On this day, we gather because we have chosen hope over fear, unity of purpose over conflict and discord.	Цього дня ми гуртуємося, бо обрали надію, а не страх, єдність мети, а не конфлікти й чвари.	Калькування
	have remained faithful to the ideals of our forbearers, and true to our founding documents.	залишалися відданими ідеалам наших предків, вірними нашим основоположним документам.	Транскодування
	Yet, every so often the oath is taken amidst gathering clouds and raging storms.	Однак доволі часто ця присяга звучала на фоні зловісних темних хмар та шалених буревіїв.	Додавання
2.	<i>Друга інавгураційна промова 42 президента США Білла Клінтона, 20 січня 1997р.</i>		
	Each and every one of us, in our own way, must assume personal responsibility.	Кожен з нас по-своєму мусить взяти на себе особисту відповідальність.	Калькування

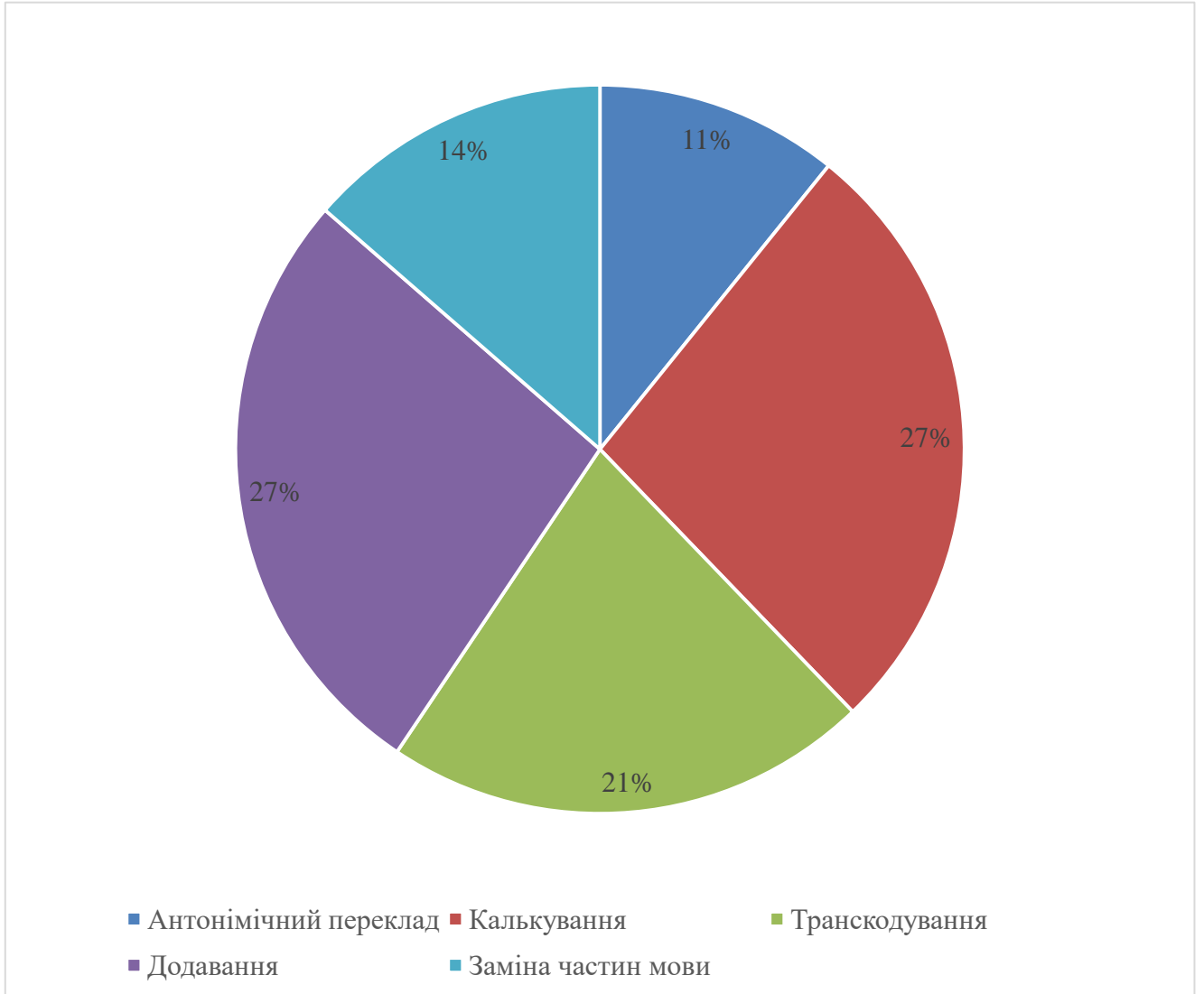
... a moment that will define our course and our character for decades to come.	... і цей момент визначатиме наш курс та нашу роль впродовж майбутніх десятиліть.	Транскодування
They fuel the fanaticism of terror.	Вони підливають масла у вогонь терористичного фанатизму.	Транскодування
...today, it is a commonplace encyclopedia for millions of schoolchildren.	...а сьогодні він став звичайною енциклопедією для мільйонів школярів.	Транскодування
but on the edge of a bright new prospect in human affairs,	а й на передній край нової перспективи у справах всього людства	Додавання
who, like us, longed for the blessings of liberty.	хто, як і ми, прагнув благословенних дарів свободи	Додавання
Our streets are safer, and record numbers of our fellow citizens have moved from welfare to work.	...наші вулиці стали безпечнішими, а рекордна кількість наших співгромадян змінила соціальну допомогу на робочі місця.	Додавання
Today we can declare: Government is not the problem, and Government is not the solution. We—the American people—we are the solution.	Сьогодні ми можемо заявити: уряд — це не проблема, і уряд не є універсальним засобом вирішення всіх проблем. Ми — американський народ — є засобом вирішення проблем.	Додавання
3.	<i>Друга інавгураційна промова Джорда Буша-молодшого, 20 січня 2005 р.</i>	
Our country has accepted obligations that are difficult to fulfill, and would be dishonorable to abandon.	Наша країна взяла зобов'язання, які непросто виконати і від яких було би ганьбою відмовитися.	Антонімічний переклад
After the shipwreck of communism came years of relative quiet.	Після краху комунізму настали роки відносної тиші	Калькування
because they bear the image of the Maker of Heaven and earth.	бо втілюють образ Творця небес і землі	Калькування
Yet because we have acted in the great liberating tradition of this nation	Завдяки тому, що ми чинили в ім'я великої визвольної традиції нашої нації	Калькування
After the shipwreck of communism came years of relative quiet	Після краху комунізму настали роки відносної тиші,	Транскодування

	роки довіри, роки спокою	
we will bring the highest standards to our schools,	ми приведемо у відповідність до найвищих стандартів наші школи	Транскодування
We have seen our vulnerability - and we have seen its deepest source.	Ми побачили нашу вразливість і побачили справжнє, найглибше її джерело.	Додавання
God moves and chooses as He wills.	бо лише Господь вирішує і обирає за своєю волею.	Заміна частин мови
America's vital interests and our deepest beliefs are now one.	Американські життєві інтереси і наші найглибші переконання тепер поєднались	Заміна частин мови
It is the honorable achievement of our fathers.	Наші батьки її виконали з честю.	Заміна частин мови
Not because history runs on the wheels of inevitability; it is human choices that move events.	Не тому, що історія невмолимо котиться вперед: бо її рушієм є людський вибір.	Заміна частин мови
4.	<i>Перша інавгураційна промова Річарда Ніксона, 20 січня 1969 р.</i>	
my fellow Americans--and my fellow citizens of the world community!	...мої співвітчизники американці та мої співгромадяни світового товариства!	Калькування
In the orderly transfer of power, we celebrate the unity that keeps us free.	Організованою передачею влади ми прославляємо ту єдність, яка зберігає нашу свободу.	Калькування
The greatest honor history can bestow is the title of peacemaker.	Найвища честь, якої може удостоїти історія, — це титул миротворця.	Калькування
When we listen to "the better angels of our nature".	якщо ми прислухаємося до «добрих ангелів нашої натури».	Транскодування
After a period of confrontation, we are entering an era of negotiation.	Після періоду конфронтації ми вступаємо в еру переговорів.	Транскодування
As we explore the reaches of space ...	Досліджуючи безмежні обшири космосу	Додавання
As the Apollo astronauts flew over the	Коли астронавти в переддень	Додавання

moon's gray surface on Christmas Eve, they spoke to us of the beauty of earth.	Різдва облетіли похмуру поверхню Місяця, вони розповіли нам про дивовижну красу Землі.	
... seeing in that far perspective that man's destiny on earth is not divisible.	... побачивши з тієї далекої перспективи, що доля людини на Землі є невіддільною від долі інших людей.	Додавання
The American dream does not come to those who fall asleep.	Американська мрія не приходить до тих, хто засинає на ходу.	Додавання
Forces now are converging that make possible, for the first time, the hope that many of man's deepest aspirations can at last be realized.	Тепер збираються воедино сили, здатні вперше уможливити здійснення найглибших та найсміливіших сподівань людини.	Заміна частини мови

Додаток В

Кількісне співвідношення перекладацьких прийомів, використаних при перекладі інавгураційних промов

Додаток Г

Вживання експресивних прийомів у текстах промов президентів США

1.	Друга інавгураційна промова 44 президента США Барака Обами, 20 січня 2013 р.		Експресивні прийоми
	Each time we gather to inaugurate a President we bear witness to the enduring strength of our Constitution. We affirm the promise of our democracy.	Щоразу, коли ми збираємося на інавгурацію президента, ми стаємо свідками надзвичайної сили нашої конституції. Ми підтверджуємо нашу демократію.	Морфологічні і експресивні засоби (надуживання особового займенника)
	firm in the knowledge that there is nothing so satisfying to the spirit, so defining of our character, than giving our all to a difficult task.	...твердо знаючи: ніщо так повно не задовольняє душу і ніщо так не формує наш характер, як спрямування всіх своїх сил на вирішення важкого завдання.	Морфологічні і експресивні засоби (вживання підсилювальної частки <i>so</i>)
	To my friends, and, yes, I do mean friends—in the loyal opposition...	Моїм друзям — так, я справді вважаю їх своїми друзями — в лояльній опозиції...	Морфологічні і експресивні засоби (підсилювальна функція дієслова <i>do</i>)
	Today we continue a never-ending journey	Сьогодні ми продовжуємо невтомну подорож	Епітет
	America's possibilities are limitless,	Можливості Америки неосяжні,	Епітет
	...an endless capacity for risk	Нескінченна можливість ризикувати	Епітет
	... for we possess all the qualities that this world without boundaries demands: youth and drive; diversity and openness; an endless capacity for risk and a gift for reinvention.	Тому що ми володіємо усіма якостями, необхідними для життя в цьому безмежному світі: молодість та запал, різноманітність та відкритість, нескінченну можливість ризикувати та дар до перетворення.	Ефект клімаксу

	and empower our citizens with the skills they need to work harder, learn more, reach higher.	...та наділити наших громадян навичками, необхідними для того, щоб більше працювати, старанніше вчитися та значніше досягати.	Ступені порівняння
	...for no one has a greater stake in a peaceful world than its most powerful nation.	Тому що ніхто так більше не піклується про мир у світі як найпотужніша нація американців.	Ступені порівняння
	...we learned that no union founded on the principles of liberty and equality could survive half-slave and half-free.	Ми зрозуміли, що жоден союз, заснований на принципах свободи та рівності, не може існувати лише наполовину вільним.	Негативна конструкція
	No single person can train all the math and science teachers...	Немає такою людини, яка самотужка може підготувати усіх вчителів математики чи науки...	Негативна конструкція
	We recognize that no matter how responsibly we live our lives, ...	Ми усвідомлюємо, що неважливо наскільки відповідально ми проживаємо наші життя,...	Негативна конструкція
2.	Перша інавгураційна промова 40 президента США Рональда Рейгана, 20 січня 1981 р.		
	I do believe in a fate that will fall on us if we do nothing.	Але я вірю, що нас таки спіткає лиха доля, якщо ми нічого не робитимемо.	Морфологічні і експресивні засоби (підсилювальна функція допоміжного дієслова <i>do</i>)
	We shall reflect the compassion that is so much a part of your makeup.	Пригадаймо про співчуття, яке є частиною вашого єства.	Морфологічні і експресивні засоби (вживання підсилювальної частки <i>so</i>)
	To a few of us here today this is a solemn and most momentous occasion, and yet in the history of our nation it is a commonplace	Для тих нечисленних, що зібралися тут сьогодні, це урочистий і вкрай важливий момент; однак в історії нашої країни це —	Епітет

	occurrence.	цілком звичайна подія.	
	We have every right to dream heroic dreams.	Ми маємо всі права мати героїчні мрії.	Епітет
	Your dreams, your hopes, your goals are going to be the dreams, the hopes, and the goals of this administration, so help me God.	Ваші мрії, ваші сподівання і ваші плани стануть мріями, сподіваннями та планами цієї адміністрації, тож допоможи мені, Боже.	Ефект клімаксу
	On you depend the fortunes of America.	Від вас залежить доля Америки.	Інверсія
	At the end of this open mall are those shrines to the giants on whose shoulders we stand.	А наприкінці цієї алеї знаходяться величні монументи тим велетням, на чийх плечах ми стоїмо.	Інверсія
	...a political system which guarantees individual liberty to a greater degree than any other,	...політичної системи, яка гарантує індивідуальну свободу більшою мірою, ніж будь-яка інша,	Ступені порівняння прикметникі в
	We suffer from the longest and one of the worst sustained inflations in our national history.	Ми потерпаємо від найтривалішої та найстійкішої інфляції в історії нашої країни.	Ступені порівняння прикметникі в
	It does require, however, our best effort and our willingness...	Однак ця криза вимагає від нас максимального напруження сил, нашої готовності ...	Ступені порівняння прикметникі в
	And let there be no misunderstanding.	І нехай нас зрозуміють правильно.	Негативна конструкція
3.	Інавгураційна промова 35 президента США Джона Кеннеді, 20 січня 1961 р.		
	But this peaceful revolution of hope cannot become the prey of hostile powers.	Але ця мирна революція надії не має стати здобиччю ворожих сил.	Епітет
	But neither can two great and powerful groups of nations take comfort from our present course—both sides overburdened by the cost of modern weapons,	Але дві великі й могутні групи країн не зможуть також вдовольнитись і нинішнім курсом, коли обидві сторони надмірно обтяжені витратами на	Епітет

	both rightly alarmed by the steady spread of the deadly atom, ...	сучасне озброєння, обидві є справедливо стурбованими неухильним поширенням смертоносного атома, ...	
	Together let us explore the stars, conquer the deserts, eradicate disease, tap the ocean depths and encourage the arts and commerce.	Разом будемо досліджувати зірки, упокорювати пустелі, викорінювати хвороби, вимірювати океанські глибини, заохочувати мистецтво й торгівлю.	Ефект клімаксу
	Nor will it be finished in the first one thousand days, nor in the life of this Administration, nor even perhaps in our lifetime on this planet.	Не завершити цього ні за першу тисячу днів, ні за термін цієї адміністрації, а може навіть — і за все наше життя на цій планеті.	Інверсія
	In your hands, my fellow citizens, more than mine, will rest the final success or failure of our course.	Остаточний успіх або провал нашого курсу буде не стільки в моїх руках, скільки у ваших, мої співгромадяни.	Інверсія
	we pledge our best efforts to help them help themselves,	ми обіцяємо всіма силами допомагати забезпечувати себе самим,	Ступені порівняння прикметників
	our last best hope in an age where the instruments of war have far outpaced the instruments of peace,	останній надії на краще в наш вік, коли знаряддя війни набагато випередили знаряддя миру,	Ступені порівняння прикметників
	We dare not forget today that we are the heirs of that first revolution.	Сьогодні нам не слід забувати, що ми — спадкоємці тієї першої революції.	Негативна конструкція
	Nor will it be finished in the first one thousand days, nor in the life of this	Не завершити цього ні за першу тисячу днів, ні за термін цієї адміністрації, а	Негативна конструкція

	Administration, nor even perhaps in our lifetime on this planet.	може навіть — і за все наше життя на цій планеті.	
4.	Інавгураційна промова 41 президента США Джорджа Буша, 20 січня 1989 р.		
	We as a people have such a purpose today.	І ми, як народ, ставимо сьогодні перед собою ось яку мету.	Морфологічн і експресивні прийоми (вживання підсилювальної частки <i>such</i>)
	To my friends, and, yes, I do mean friends—in the loyal opposition	Моїм друзям — так, я справді вважаю їх своїми друзями — в лояльній опозиції	Морфологічн і експресивні прийоми (підсилювальна функція допоміжного дієслова <i>do</i>)
	I thank you for the wonderful things that you have done for America.	Від імені нашої країни дозвольте подякувати вам за все те прекрасне, що ви зробили для Америки.	Епітет
	for today is the concrete expression of a stunning fact	бо вона є конкретним виразом разючого факту	Епітет
	America today is a proud, free nation, decent and civil, a place we cannot help but love.	Сьогоднішня Америка — горда і вільна країна, скромна і чемна, місце, яке просто не можна не любити.	Епітет
	making our decisions based on honest need and prudent safety.	базуючи наші рішення на дійсних потребах та з розважливою обачністю.	Епітет
	Here today are tens of thousands of our citizens who feel the understandable satisfaction ...	Сьогодні тут зібралися десятки тисяч наших громадян, які відчують цілком зрозуміле задоволення людей,...	Інверсія
	We live in a peaceful, prosperous time, but we can make it better.	Ми живемо в мирні та заможні часи, але ми можемо зробити наше життя іще кращим.	Ступені порівняння
	We don't have to talk late	Нам не треба сидіти і	Ступені

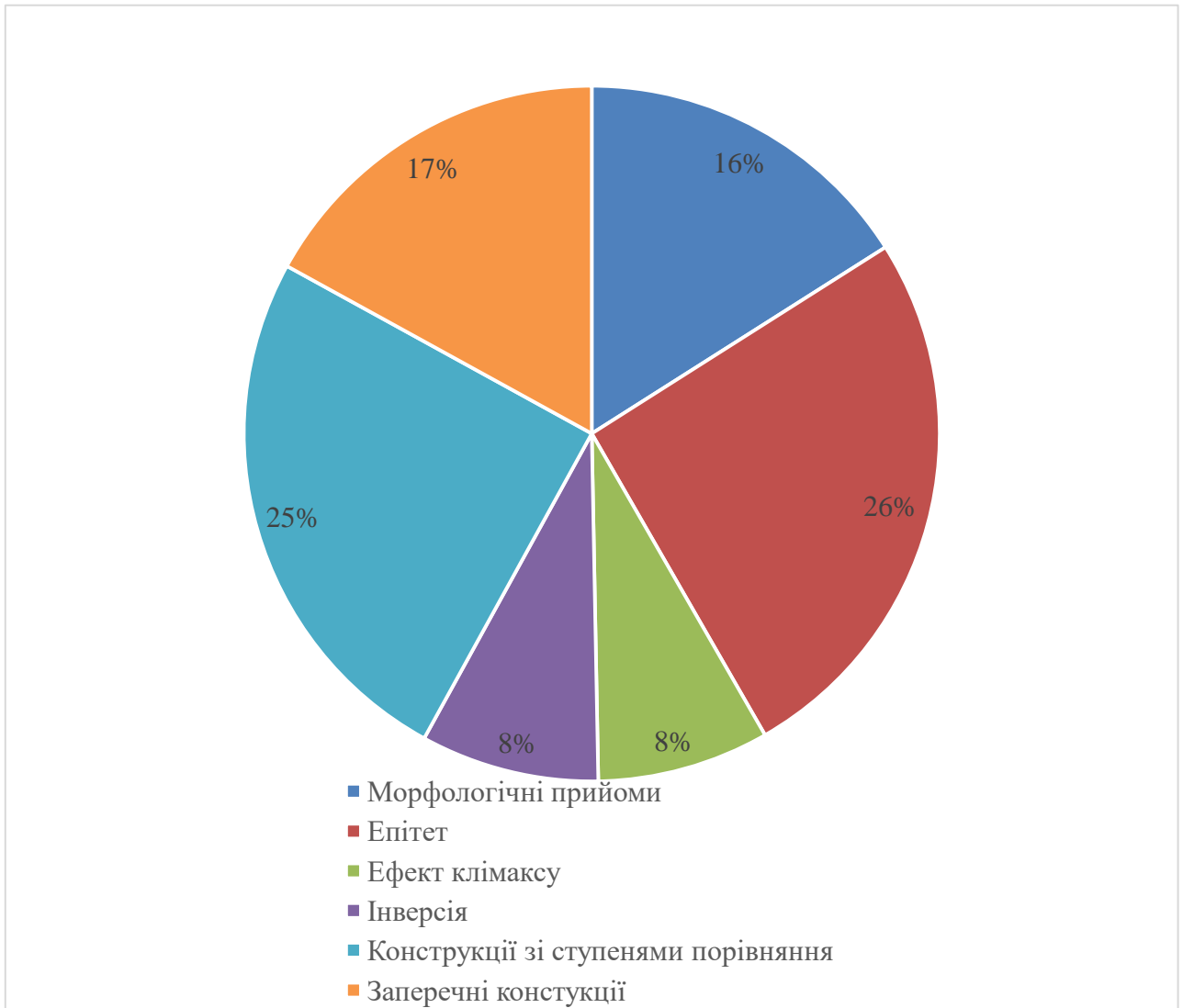
	into the night about which form of government is better.	розмовляти допізна, вирішуючи, яка форма урядування найкраща.	порівняння
	We cannot hope only to leave our children a bigger car, a bigger bank account.	Ми не можемо жити одним лише бажанням залишити своїм дітям більше авто чи більший банківський рахунок.	Ступені порівняння
	...if he can celebrate the quieter, deeper successes that are made not of gold and silk but ..of better hearts and finer souls; if he can do these things, then he must.	...якщо він здатен досягнути негучних, але далекосяжних успіхів, складених не з золота й парчі, а зі шляхетних сердець та витончених душ; якщо він усе це зможе, то тоді він просто змушений буде все це зробити.	Ступені порівняння
	It is to make kinder the face of the Nation and gentler the face of the world.	І ми, як народ, ставимо сьогодні перед собою ось яку мету: зробити добрішим обличчя нації та обличчя світу.	Ступені порівняння
	There are the children who have nothing, no love and no normalcy.	Є діти, які не мають нічого — ані любові, ані нормальних стосунків у родині.	Негативна конструкція
	No President, no government can teach us to remember what is best in what we are.	Жоден президент і жоден уряд не навчить нас пам'ятати наші найкращі риси.	Негативна конструкція
5.	Перша інавгураційна промова 43 президента США Джорджа Буша-молодшого, 20 січня 2001 р.		
	I am honored and humbled to stand here, where so many of America's leaders have come before me, and so many will follow.	Я відчуваю гордість та смиренність, стоячи тут, куди приходили так багато лідерів Америки і так багато іще прийдуть.	Морфологічні і експресивні прийоми (вживання підсилювальної частки <i>so</i>)
	And some needs and hurts are so deep they will only	А деякі проблеми та негаразди настільки	Морфологічні і експресивні

	respond to a mentor's touch or a pastor's prayer.	серйозні, що вирішити їх можливо лише через пораду наставника або ж через пасторську молитву.	прийоми (вживання підсилювальної частки so)
	President Clinton, distinguished guests and my fellow citizens, the peaceful transfer of authority is rare in history, yet common in our country.	Президенте Клінтон, шановні гості та співвітчизники! Мирна передача влади рідкісна в історії, але звична для нашої країни.	Епітет
	It is the American story—a story of flawed and fallible people, united across the generations by grand and enduring ideals.	Це американська історія — історія небезгрішних та здатних помилятися людей, покоління яких об'єднувалися величними та безсмертними ідеалами.	Епітет
	America, at its best, is compassionate.	Америка в своїх найкращих проявах співчутлива.	Епітет
	Our democratic faith is more than the creed of our country, it is the inborn hope of our humanity, an ideal we carry but do not own, a trust we bear and pass along	Наша віра в демократію — це більше, ніж кредо нашої країни. Це вроджена надія людства, ідеал, який ми маємо в собі, але не розпоряджаємося ним як власники. Це надія, яку ми несемо та передаємо іншим.	Ефект клімаксу
	Our democratic faith is more than the creed of our country,	Наша віра в демократію — це більше, ніж кредо нашої країни	Ступені порівняння
	And every immigrant, by embracing these ideals, makes our country more, not less, American.	Кожен громадянин мусить їх дотримуватися. І кожен іммігрант, приймаючи ці ідеали, робить нашу країну більш американською, а не навпаки.	Ступені порівняння
	And though it requires sacrifice, it brings a deeper fulfillment.	І хоча відповідальність потребує жертвності, вона приносить глибше	Ступені порівняння

		відчуття самореалізації та задоволення.	
	And though our nation has sometimes halted, and sometimes delayed, we must follow no other course.	І, хоча інколи наша країна зупинялася, а інколи — відставала, ми не мусимо міняти свого курсу на якийсь інший.	Негативна конструкція
	When this spirit of citizenship is missing, no government program can replace it.	І коли оцього духу громадянства бракує, то його не замінить жодна урядова програма.	Негативна конструкція

Додаток Г

Використання експресивних засобів в інавгураційних промовах президентів
США

Додаток Д

Вживання стилістичних засобів у текстах промов президентів США

1.	Інавгураційна промова 45 президента США Дональда Трампа, 20 січня 2017 р.		Стилістичний засіб
	...rusted-out factories scattered like tombstones across the landscape of our nation;	Заводи проржавіли, і вони нагадують нам могильні камені.	Порівняння
	America will start winning again, winning like never before.	Америка знов почне перемагати. Безпрецедентно перемагати.	Порівняння
	This American carnage stops right here and stops right now.	Ця американська різня припиниться прямо тут і прямо зараз.	Метафора
	Because today we are not merely transferring power from one Administration to another, or from one party to another – but we are transferring power from Washington, D.C. and giving it back to you,	...бо сьогодні ми не просто передаємо владу від однієї адміністрації іншій або від однієї партії іншій, а ми передаємо владу з Вашингтона, округ Колумбія, і повертаємо її вам, народу.	Метонімія
	Washington flourished – but the people did not share in its wealth.	Вашингтон розквітав, але не ділився з народом своїми багатствами.	Метонімія
	We will get our people off of welfare and back to work – rebuilding our country with American hands and American labor.	Ми повернемо наших людей на дорогу і відбудуємо країну американськими трудовими ресурсами, американськими руками.	Метонімія
	No challenge can match the heart and fight and spirit of America.	Не дозволяйте нікому казати вам, що це неможливо, адже у нас є душа і дух.	Метонімія
	And spent trillions of dollars overseas while America's infrastructure has fallen into disrepair and	Ми витратили трильйони доларів за кордон у той час, коли інфраструктура Америки розпадається на	Гіпербола

	decay.	частини.	
	...and while they celebrated in our nation's Capital, there was little to celebrate for struggling families all across our land.	...і поки вони святкували тут, у столиці, вам мало що було святкувати, усім сім'ям, що страждали по цій країні.	Іронія
	We've made other countries rich while the wealth, strength, and confidence of our country has disappeared over the horizon.	Ми збагатили інші країни, однак багатство, сила і впевненість нашої країни розсипалися і зникли за горизонтом.	Іронія
	Washington flourished – but the people did not share in its wealth.	Вашингтон розквітав, але не ділився з народом своїми багатствами.	Іронія
	We will bring back our jobs. We will bring back our borders. We will bring back our wealth. And we will bring back our dreams.	Ми повернемо кількість робочих місць, повернемо наші кордони, повернемо наше багатство і повернемо наші мрії.	Анафора
	We Will Make America Strong Again. We Will Make America Wealthy Again. We Will Make America Proud Again. We Will Make America Safe Again And, Yes, Together, We Will Make America Great Again.	Разом ми повернемо Америці силу, повернемо Америці багатство, повернемо Америці гордість, повернемо Америці безпеку. І так разом ми повернемо Америці велич.	Анафора/ Епіфора
	We do not seek to impose our way of life on anyone, but rather to let it shine as an example for everyone to follow.	Ми не хочемо нав'язувати наш спосіб життя нікому, але нехай він сяє як приклад.	Антитеза
	Washington flourished – but the people did not share in its wealth. Politicians prospered – but the jobs left, and the factories closed.	Вашингтон розквітав, але не ділився з народом своїми багатствами. Процвітали політики, але робочі місця скорочувалися і заводи закривалися.	Паралельні конструкції

	Their victories have not been your victories; their triumphs have not been your triumphs;	І їхні перемоги не були вашими перемогами, їхні тріумфи не були вашими.	Паралельні конструкції
	Mothers and children trapped in poverty in our inner cities; rusted-out factories scattered like tombstones across the landscape of our nation;	Є бідність. Заводи проржавілі, і вони нагадують нам могильні камені.	Паралельні конструкції
2.	Перша інавгураційна промова 44 президента США Барака Обами, 20 січня 2009 р.		
	They have something to tell us today, just as the fallen heroes who lie in Arlington whisper through the ages.	У них є що сказати нам сьогодні, як і тим загиблим героям, котрі лежать на Арлінгтонському цвинтарі, стиха промовляючи до нас крізь віки.	Порівняння
	The words have been spoken during rising tides of prosperity and the still waters of peace.	Її слова промовляли на тлі припливних хвиль процвітання та тихих вод мирних часів.	Метафора
	...a charter expanded by the blood of generations.	Хартію, яка зміцнювалася та стверджувалася кров'ю поколінь.	Метафора
	...and that America must play its role in ushering in a new era of peace.	..і що Америка мусить відіграти свою роль у наближенні нової доби миру.	Метонімія
	To the Muslim world, we seek a new way forward,	Що стосується мусульманського світу, то ми прагнемо знайти новий шлях уперед	Метонімія
	Our Founding Fathers, faced with perils we can scarcely imagine,	Наші батьки-засновники, зітнувшись із небезпеками, які нам тепер важко навіть уявити,	Гіпербола
	For us, they packed up their few worldly possessions	Заради нас збирали вони свої скромні пожитки та	Анафора

	<p>and traveled across oceans in search of a new life. For us, they toiled in sweatshops and settled the West; endured the lash of the whip and plowed the hard earth. For us, they fought and died, in places like Concord and Gettysburg; Normandy and Khe Sahn.</p>	<p>подорожували через океан у пошуках нового життя. Заради нас тяжко працювали вони в майстернях та оселялися на Заході, терпіли удари батога та обробляли невіддатливу землю. Заради нас вони билися і помирали в таких місцях, як Конкорд та Геттисберг, Нормандія та Кхесань.</p>	
	<p>On this day, we gather because we have chosen hope over fear, unity of purpose over conflict and discord. On this day, we come to proclaim an end to the petty grievances and false promises,...</p>	<p>Цього дня ми гуртуємося, бо обрали надію, а не страх, єдність мети, а не конфлікти й чвари. Цього дня ми прийшли сюди, щоб оголосити про кінець дріб'язковим образам та фальшивим обіцянкам,...</p>	Анафора
	<p>All this we can do. And all this we will do.</p>	<p>Усе це ми можемо. І все це ми неодмінно зробимо.</p>	Анафора
	<p>So it has been. So it must be with this generation of Americans.</p>	<p>Так було. І так буде й з цим поколінням американців.</p>	Анафора
	<p>Our challenges may be new. The instruments with which we meet them may be new.</p>	<p>Перед нами можуть постати нові проблеми. Інструменти для їх подолання теж можуть бути новими і досі не баченими.</p>	Епіфора
	<p>...that fidelity to our founding principles requires new responses to new challenges; that preserving our individual freedoms ultimately requires collective action. Now,</p>	<p>Відданість нашим основоположним принципам зустрінеться з новими відповідями на нові виклики; в кінцевому результаті збереження наших</p>	Антитеза

	more than ever, we must do these things together, as one nation and one people.	індивідуальних свобод поступиться колективним діям. Сьогодні, сильніше ніж будь-коли, ми маємо об'єднатись як одна нація та один народ.	
	The words have been spoken during rising tides of prosperity and the still waters of peace.	Її слова промовляли на тлі припливних хвиль процвітання та тихих вод мирних часів.	Антитеза
	Our workers are no less productive than when this crisis began. Our minds are no less inventive, our goods and services no less needed than they were last week or last month or last year. Our capacity remains undiminished.	Наші робітники не стали трудитися менш продуктивно відтоді, як почалася криза. Наші голови не стали менш винахідливими, а наші товари менш потрібними, аніж вони були минулого тижня, минулого місяця чи минулого року. Наш творчий потенціал не зменшився.	Паралельні конструкції
	Where the answer is yes, we intend to move forward. Where the answer is no, programs will end.	І там, де відповідь на це запитання буде ствердною, ми будемо йти вперед. Там, де відповідь буде негативною, програми будуть згорнуті.	Паралельні конструкції
3.	Друга інавгураційна промова 42 президента США Білла клінттона, 20 січня 1997 р.		
	...and again reached out across the globe to millions who, like us, longed for the blessings of liberty.	...й знову допомагала в усьому світі мільйонам тих, хто, як і ми, прагнув благословенних дарів свободи.	Порівняння
	Like a prophet of old, he told of his dream.	Як пророк древності розповів він нам про свою мету.	Порівняння
	The divide of race has been America's constant curse.	Расовий поділ завжди був прокляттям Америки.	Метафора

	We cannot, we will not, succumb to the dark impulses that lurk in the far regions of the soul everywhere.	Ми не можемо піддатися і ми не піддаємося зловісним імпульсам, що скрізь причаїлися у глухих закутках душі.	Метафора
	Ten years ago, the Internet was the mystical province of physicists;	Ще десять років тому Інтернет був містичною цариною фізиків;	Метафора
	...and abolished the awful scourge of slavery.	...та скасувала жахливе ярмо рабства.	Метафора
	...we will sustain America's journey.	...ми підтримаємо Америку на її шляху.	Метонімія
	America demands and deserves big things from us,...	Америка вимагає від нас і заслуговує великих звершень...	Метонімія
	The preeminent mission of our new Government...	Першочергове завдання нашого нового уряду...	Метонімія
	...saved the world from tyranny in two World Wars and a long Cold War, and time and again reached out across the globe to millions who, like us, longed for the blessings of liberty.	...врятувала світ від тиранії у двох останніх світових війнах та тривалій «холодній війні», і знову й знову допомагала в усьому світі мільйонам тих, хто, як і ми, прагнув благословенних дарів свободи.	Гіпербола
	Once again, our economy is the strongest on Earth.	Знову наша економіка найсильніша у світі.	Гіпербола
	And they torment the lives of millions in fractured nations all around the world.	Вони загрожують життю мільйонів у слабких та розділених країнах в усьому світі.	Гіпербола
	Once again, our economy is the strongest on Earth. Once again, we are building stronger families,	Знову наша економіка найсильніша у світі. Знову ми творимо міцніші родини,	Анафора
	Let us meet them with faith and courage, . Let us shape the hope of this day into the noblest chapter in our history. Yes, let us build our bridge,...	Зустріньмо їх із вірою та мужністю. Надію сьогоднішнього дня перетворімо на одну з найшляхетніших сторінок нашої історії.	Анафора

		Збудуймо ж наш місток.	
	We shall overcome them. And we shall replace them with the generous spirit of a people.	Ми їх подолаємо. І замінимо їх щедрим та шляхетним духом людей.	Анафора
	Can we hope not just to follow but even to surpass the achievements of the 20th century in America and to avoid the awful bloodshed that stained its legacy?	Чи зможемо ми не лише повторити, а навіть перевершити досягнення Америки у столітті двадцятому і уникнути того жахливого кровопролиття, яке заплямувало її спадщину?	Риторичне запитання
	...then why should we get rid of it as many people are urging?	...чому ж ми маємо позбутись цього, коли більшість населення закликає нас зробити це?	Риторичне запитання
	The challenge of our past remains the challenge of our future.	Виклик нашому минулому залишається викликом нашому майбутньому.	Антитеза
	Our schools will have the highest standards in the world. And the doors of higher education will be open to all. The knowledge and power of the information age will be within reach of every classroom, every library, every child. Parents and children will have time not only to work but to read and play together. And the plans they make at their kitchen table will be those of a better home, a better job, .	Наші школи матимуть найвищі стандарти в усьому світі. А двері нашої вищої освіти будуть відкриті всім бажаючим. Знання та ресурси Інформаційної Доби стануть легко досяжними в кожній аудиторії, кожній бібліотеці, для кожної дитини. Батьки та діти матимуть час не лише разом працювати, а й разом читати і гратися. І плани, що вони обговорюватимуть за столом на кухні, стосуватимуться кращого житла, кращої роботи .	Паралельні конструкції
4.	Інавгураційна промова 41 президента США		

Джорджа Буша, 20 січня 1989 р.		
I have spoken of a Thousand Points of Light, of all the community organizations that are spread like stars throughout the Nation, doing good.	Я вже говорив про тисячі промінчиків світла, про всі громадські організації, розподілені по всій країні як зірки на небі — вони творять добро.	Порівняння
Great nations like great men must keep their word.	Великі країни, як і великі люди, мусять тримати своє слово.	Порівняння
..and freedom is like a beautiful kite that can go higher and higher with the breeze.	...а свобода — як прекрасний повітряний змій, що злінає дедалі вище угору разом з подувом вітру.	Порівняння
And when that first cocaine was smuggled in on a ship, it may as well have been a deadly bacteria, so much has it hurt the body, the soul of our country.	І коли той перший кокаїн було контрабандою доставлено на судні до нашої країни, то він став, як смертельна бактерія, — наскільки він вразив тіло та душу нашої країни.	Порівняння
...but because Washington remains the Father of our Country.	...а й тому, що Вашингтон залишається батьком нашої країни.	Метафора
We meet on democracy's front porch.	Ми зустрілися на ганку нашої демократії.	Метафора
We need harmony; we've had a chorus of discordant voices.	Нам потрібна злагода, бо ми вже мали хор безладних і негармонійних голосів.	Метафора
America is never wholly herself unless she is engaged in high moral principle.	Америка ніколи не буде повністю відповідати своїй сутності, якщо не триматиметься високих моральних принципів.	Метонімія
We need a new engagement, too, between the Executive and the Congress. The challenges	Ми потребуємо також оновленого стилю співробітництва між виконавчою гілкою	Метонімія

	before us will be thrashed out with the House and the Senate.	влади та Конгресом. Проблеми, що стоять перед нами, будуть вирішені у активній співпраці з палатою представників та Сенатом.	
	One might say that our new relationship in part reflects the triumph of hope and strength over experience.	Хтось може сказати, що наші нові відносини частково відображають тріумф надії та сили над досвідом.	Гіпербола
	Some see leadership as high drama and the sound of trumpets calling, and sometimes it is that.	Дехто вбачає в керівництві високий драматизм: урочисто сурмлять сурми, і все таке, і інколи саме так воно й буває.	Іронія
	We know what works: Freedom works. We know what's right: Freedom is right. We know how to secure a more just and prosperous life for man on Earth	Ми знаємо, яка рушійна сила за цим стоїть. Ця рушійна сила — свобода. Ми знаємо, що є праведним та істинним: праведна й істинна свобода. Ми знаємо, як забезпечити людині справедливіше та заможніше життя на землі	Анафора
	We don't have to talk late into the night about which form of government is better. We don't have to wrest justice from the kings.	Нам не треба сидіти і розмовляти допізна, вирішуючи, яка форма урядування найкраща. Нам не треба виривати справедливість з рук королів.	Анафора
	But if the man you have chosen to lead this government can help make a difference; if he can celebrate the quieter, deeper successes; if he can do these things, then he must.	Але якщо чоловік, якого ви обрали очолювати наш уряд, здатен добитися змін на краще; якщо він здатен досягнути негучних, але далекосяжних успіхів; якщо він усе це зможе, то	Анафора

		тоді він просто змушений буде все це зробити.	
	I am putting out my hand to you, Mr. Speaker. I am putting out my hand to you, Mr. Majority Leader.	Я простягаю руку вам, пане спікере. Я простягаю свою руку вам, пане лідере більшості.	Анафора
	But have we changed as a nation even in our time? Are we enthralled with material things, less appreciative of the nobility of work and sacrifice?	Але чи змінилися ми як країна навіть у наш час? Чи не зачарували нас речі матеріальні, чи не стали ми менш сприйнятливими до шляхетності наполегливої праці та пожертви?	Риторичне запитання
	We know in our hearts, not loudly and proudly but as a simple fact,...	У глибині наших сердець ми усвідомлюємо той простий факт — хоча й не здійсмаємо через це галасу,...	Антитеза
	We only have to summon it from within ourselves. We must act on what we know.	Нам лише треба викликати її з глибини своєї душі. Ми мусимо чинити відповідно до того, що знаємо.	Паралельні конструкції
	The new breeze blows, a page turns, the story unfolds.	Подув свіжого вітру перегортає сторінку, і історія триває.	Паралельні конструкції
5.	Друга інавгураційна промова 40 президента США Рональда Рейгана, 20 січня 1985 р.		
	America must remain freedom's staunchest friend, for freedom is our best ally.	Америка мусить залишатися найнепохитнішим другом свободи, бо свобода — то наш найкращий союзник.	Метафора
	...for the first time in history, government, the people said, was not our master, it is our servant;	...вперше в історії, люди заявили, що уряд — це не володар, а наш слуга,	Метафора
	...and watched the great	...і спостерігали, як	Метафора

	industrial machine that had made us the most productive people...	велика промислова машина, що зробила нас народом із найвищою продуктивністю праці...	
	...and turned the tide of history away from totalitarian darkness and into the warm sunlight of human freedom.	...і повернули потік історії від темряви тоталітаризму до лагідного сонця людської свободи.	Метафора
	... and a stronger America— an America that will lead the technological revolution and also open its mind and heart and soul to the treasures of literature.	...і Америка стане сильнішою, і ця Америка очолить технологічну революцію та відкриє своє серце, розум і душу скарбам літератури.	Метонімія
	I have asked the Cabinet and my staff a question and now I put the same question to all of you.	Я поставив своєму кабінетові та своїм співробітникам запитання, і тепер я ставлю його вам.	Метонімія
	...struggling for what is most valuable to man, his right of self-government.	...боролися за найцінніше для людини — за її право на самоврядування.	Гіпербола
	As we do, we must not repeat the well-intentioned errors of our past. We must never again abuse the trust of working men and women. We must simplify our tax system, make it more fair and bring the rates down for all who work and earn. We must think anew and move with a new boldness.	А коли ми це зробимо, то не повторюймо помилок минулого, зроблених з найкращими намірами. Ми більше ніколи не мусимо обманювати довіру працюючих чоловіків та жінок. Ми мусимо спростити нашу податкову систему, зробити її справедливішою, а також знизити рівень оподаткування тих, хто працює і заробляє на життя, щоб найскромніші серед нас мали рівний шанс досягти найвеличнішого.	Анафора
	Let us resolve there will be no turning back or	Давайте твердо вирішимо, що не буде ані	Анафора

	<p>hesitation. Let us resolve that we, the people, will build an American opportunity society in which all of us will go forward together, arm in arm. Again, let us remember that though our heritage is one of blood lines from every corner of the Earth, we are all Americans, pledged to carry on this last, best hope of man on Earth.</p>	<p>вагання, ані вороття. Давайте твердо вирішимо, що ми, народ, збудуємо американське суспільство можливостей, в якому всі ми рука в руку йтимемо вперед. І пам'ятаймо, що, хоча ми успадкували кривні зв'язки з усіма куточками світу, всі ми — американці, чие покликання — втілювати цю завершальну і найпрекраснішу надію людини на Землі.</p>	
	<p>If not us, who? And if not now, when?</p>	<p>Якщо не ми, то хто? І якщо не тепер, то коли?</p>	<p>Риторичне запитання</p>
	<p>...for the first time in history, government, the people said, was not our master, it is our servant;</p>	<p>...коли, вперше в історії, люди заявили, що уряд — це не володар, а наш слуга;</p>	<p>Антитеза</p>
	<p>It wouldn't militarize space; it would help demilitarize the arsenals of Earth.</p>	<p>Він не мілітаризує космос, він допоможе демілітаризувати арсенали на Землі.</p>	<p>Антитеза</p>
	<p>Every blow we inflict against poverty will be a blow against its dark allies of oppression and war. Every victory for human freedom will be a victory for world peace.</p>	<p>Кожен удар, завданий злидням, буде ударом по їхніх зловісних спільниках — війні та гнобленню. Кожна перемога людської свободи значитиме перемогу для миру в усьому світі.</p>	<p>Паралельні конструкції</p>
	<p>...a general falls to his knees in the hard snow of Valley Forge; a lonely President paces the darkened halls and ponders his struggle to preserve the Union; the men of the Alamo call out encouragement to each other; a settler pushes west</p>	<p>...ось генерал падає на коліна в холодний сніг військового табору Веллі Фордж; ось самотній президент крокує тьмяними залами, розмірковуючи над своєю боротьбою, спрямованою на</p>	<p>Паралельні конструкції</p>

	and sings a song, and the song echoes out forever and fills the unknowing air.	збереження Союзу; ось солдати гарнізону Аламо вигуками підбадьорюють один одного; ось поселенець їде на Захід, наспівуючи пісню, і її відлуння нескінченно відлунює у небі незвіданих країв.	
6.	Інавгураційна промова 35 президента США Джона Кеннеді, 20 січня 1961 р.		
	Now the trumpet summons us again—not as a call to bear arms, though arms we need—not as a call to battle, though embattled we are—but a call to bear the burden of a long twilight struggle.	Та вона не кличе до зброї, хоча зброя нам необхідна, не кличе до бою, хоча ми до нього готові, а закликає зносити тягар довгої похмурої боротьби.	Порівняння
	And let every other power know that this Hemisphere intends to remain the master of its own house.	І нехай кожна друга держава знає, що наша півкуля має намір залишатися господарем у власній оселі.	Метафора
	And if a beach-head of cooperation may push back the jungle of suspicion, ...	І якщо передовий загін взаємодії зуміє пробитися крізь нетрі підозрливості,...	Метафора
	...with history the final judge of our deeds,...	...з історією як найвищим суддею наших учинків,...	Метафора
	Nor will it be finished in the first one thousand days, nor in the life of this Administration, ...	Не завершити цього ні за першу тисячу днів, ні за термін цієї адміністрації,...	Метонімія
	My fellow citizens of the world: ask not what America will do for you, but what together we can do for the freedom of man.	Дорогі співгромадяни світу, не питайте, що Америка зробить для вас, — питайте, що всі ми разом можемо зробити для свободи людини.	Метонімія
	The graves of young Americans who answered the call to service surround the globe.	Могили тих молодих американців, які відгукнулись на заклик до служби, охоплюють усю земну кулю.	Гіпербола

	...and the glow from that fire can truly light the world.	...відблиск цього полум'я воістину може осяяти увесь світ.	Гіпербола
	To that world assembly of sovereign states, the United Nations, our last best hope in an age where the instruments of war have far outpaced the instruments of peace, we renew our pledge of support—to prevent it from becoming merely a forum for invective.	Всесвітній Асамблеї суверенних держав, Організації Об'єднаних Націй, останній надії на краще в наш вік, коли знаряддя війни набагато випередили знаряддя миру, ми знов обіцяємо підтримку, аби ця організація не перетворилася на форум для взаємних звинувачень та розбрату.	Іронія
	Let both sides explore what problems unite us . Let both sides, for the first time, formulate serious and precise proposals for the inspection and control of arms. Let both sides seek to invoke the wonders of science instead of its terrors. Let both sides unite to heed in all corners of the earth the command of Isaiah—to "undo the heavy burdens . . . (and) let the oppressed go free."	Нехай обидві сторони з'ясують, які проблеми нас об'єднують. Нехай обидві сторони вперше сформулюють серйозні й конкретні пропозиції з інспекції і контролю над озброєнням. Нехай обидві сторони прагнуть творити не жахи науки, а її дива. Нехай обидві сторони об'єднуються, аби донести до всіх куточків Землі заповіт Ісаї — «розв'яжи узи ярма, і пригноблених відпусти на свободу».	Анафора
	We will never start a war. We do not want a war. We do not now expect a war.	Ми ніколи не розпочнемо війну. Ми не хочемо війни. Ми не очікуємо війни.	Епіфора
	Can we forge against these enemies a grand and global alliance, North and South, East and West, that can assure a more fruitful life for all mankind? Will you join in that historic effort?	Чи зможемо ми скувати і протиставити цим ворогам великий всесвітній союз Півночі й Півдня, Сходу і Заходу, здатний забезпечити всьому людству краще	Риторичні запитання

		життя? Чи приєднаєтеся ви до цих історичних зусиль?	
	We observe today not a victory of party but a celebration of freedom—symbolizing an end as well as a beginning—signifying renewal as well as change.	Сьогодні ми є свідками не перемоги партії, а торжества свободи, що символізує кінець — так само як і початок — знаменного оновлення та змін.	Антитеза
	But this peaceful revolution of hope cannot become the prey of hostile powers.	Але ця мирна революція надії не має стати здобиччю ворожих сил.	Антитеза
	Finally, to those nations who would make themselves our adversary, we offer not a pledge but a request...	І насамкінець, до тих країн, які побажають стати нашим противником, ми звертаємося не з обіцянкою, а з вимогою...	Антитеза
	If a free society cannot help the many who are poor, it cannot save the few who are rich.	Якщо вільне суспільство не здатне допомогти численним біднякам, воно не убереже й нечисленних багатих.	Паралельні конструкції

Додаток Е

Кількісне співвідношення стилістичних засобів в інавгураційних промовах президентів США

